

Trong một tuyên bố đưa ra bên lề Diễn đàn đổi mới thế kỷ 2 về chính sách quốc tế cung cấp giáo viên cho chương trình **Giáo dục cho tất cả** (vừa diễn ra tại Jordanie), diễn viên UNESCO đã nhấn mạnh: thế giới cần đẩy mạnh mức tiêu phổ cập giáo dục và đặt thước hiên mức tiêu này, thế giới cần đào tạo hơn 10 triệu giáo viên tiếp theo đến năm 2015.

Trong một phát biểu mới đây tại Nigeria, Tổng Giám đốc UNESCO phản trách mạng giáo dục ông Qian Tang bày tỏ lo ngại, nhiều nước có thể sẽ không đạt được các mức tiêu Thiên niên kỷ, trong đó có mức tiêu phổ cập giáo dục. Có khả năng nguyên nhân đến từ tình trạng trên. Trong đó phải kể đến tình trạng thiếu giáo viên cho chương trình *Giáo dục cho mọi người* (gọi tắt là EFA, do UNESCO phát động) và xóa mù chữ cho trẻ dân tộc thiểu số.

Đây cũng là mối lo ngại chung đặt ra tại Diễn đàn đổi mới thế kỷ 2 về chính sách quốc tế cung cấp giáo viên cho chương trình *Giáo dục cho mọi người* EFA vào năm 2015, diễn ra tại thủ đô Amman (Jordanie) mới đây. Diễn viên các nước cho rằng thế giới sẽ không thể thực hiện được mức tiêu này, nếu không có những nỗ lực khẩn trương quốc tế. Không một kế hoạch giáo dục nào có thể thành công nếu không thực sự đầu tư và giải quyết đội ngũ giáo viên có chất lượng.

Những thách thức đặt ra

Theo thống kê, số lượng giáo viên trên toàn cầu hiện nay không tăng, thậm chí còn giảm, đặc biệt là ở các nước nghèo, các nước đang phát triển. Miền nam châu Phi là một ví dụ. Theo thống kê, các nước miền Nam châu Phi hiện cần bổ sung gấp 1,2 triệu giáo viên. Điều này đồng nghĩa với việc cần tăng 50% ngân sách giáo dục để đào tạo cho họ. Tính đến năm 2015, khu vực này cần thêm 1,3 triệu giáo viên nữa để thay thế giáo viên đến tuổi nghỉ hưu. Trong khi đó, các nước Ả-rập, Tây và Nam Á cũng cần bổ sung gấp hơn nửa triệu giáo viên để thực hiện chương trình *Giáo dục cho mọi người* mà UNESCO đưa ra. Trong một chiến lược dài hạn, các nhà hoạch định chính sách nhấn mạnh: thế giới cần đào tạo thêm 10 triệu giáo viên tiếp theo năm 2015 mới có thể mức tiêu vừa nêu.

Một vấn đề nổi bật ra là xóa mù cho trẻ em, đặc biệt là trẻ em dân tộc thiểu số ở các nước đang phát triển. Theo nghiên cứu tin cậy, hiện có khoảng 101 triệu trẻ em không được đi học. Trong đó 50-70% là trẻ em dân tộc thiểu số. Ở những nước đang phát triển như Ấn Độ, Bông-là-dest, Ethiopia, Kenya, Nigeria và Pakistan, phần lớn số trẻ em không được đi học là trẻ em dân tộc thiểu số. Tại châu Phi, tình trạng còn tồi tệ hơn. Ở Botsswana và khu vực Trung Phi, tất cả trẻ em dân tộc thiểu số học trường đều thuộc nhóm ngôn ngữ thiểu số, trong đó có trẻ em dân tộc Hausa (phía Bắc Nigeria) đều không được đi học. “Tôi nghĩ rằng trẻ em dân tộc thiểu số rất thất vọng. Ở châu Phi có khoảng 60% các em không được đi học, do cuộc sống khó khăn, đói rách, cha mẹ các em kiếm sống vất vả nên không đưa con đi học. Có khoảng 10 triệu trẻ em trên thế giới bị chối bỏ đi học vì là người dân tộc thiểu số”. Ông Marc Latime, giám đốc điều hành Tổ chức quyên Dạy học cho Dân tộc thiểu số quốc tế như sau.

Vấn đề đặt ra là làm thế nào để giải quyết những thách thức này? Trước tiên với *Định hướng 1* và *thông lệ 2* về chính sách quốc tế, các điều kiện như trình độ học vấn của các chuyên gia, cộng đồng tôn giáo được thông qua để ngũ giáo viên tài năng, chuyên nghiệp và yêu nghề. Bởi vì, chất lượng của hệ thống giáo dục liên quan đến kết quả học tập, học sinh nhận được trình độ học vấn của họ. Mặt khác, các chính phủ cần quan tâm tới việc xóa bỏ khoảng cách trong giáo dục, để trẻ em dân tộc thiểu số ở các nước đang phát triển được đi học, tiếp cận và hòa nhập với cuộc sống như trẻ em thành thị.

Tất nhiên, để đáp ứng mục tiêu pháp lý giáo dục tối thiểu vào năm 2015, cần có những thay đổi hành động khẩn cấp. Hiện, UNESCO đã thành lập Nhóm đặc nhiệm quốc tế về giáo viên cho EFA nhằm phân tích và các điều kiện của EFA trong liên minh quốc tế giải quyết những “khoảng trống” này trên toàn cầu.

Lê Vũ Nguyễn Minh